

Álbmotlaš kritearat boares vuvddiide leat dohkkehuvvon

Oaiveministtar Petteri Orpo ráđđehus lea čatnasan ráđđehusprográmmastis suodjalit báhcán álbmotlaš kritearaid deavdi stáhta luondduviidá, boares vuvddiid. Stáhtaráđđi dohkkehii odne prinsihppamearrádusa, mas meroštallojuvvojit álbmotlaš boares vuvddiid kritearaid ja seammas linnjejuvvojit luondduviidá vuovddi meroštallama Suomas. Ráđđehus suodjala vuvddiid maid ovdal sohppojuvvon stáhta eatnamiid suodjalanmearrádusain sihke vuvddiid eaktodáhtolaš suodjaleami prográmma METSO ollahuhttima bakte.

Suoma boares vuvddiid meroštallamis guokte váldokriteara leat muoraid ahki ja jápmán muora mearri. Kritearaid deavdi vuovddit fertejit leat doarvái boarrásat ja dain fertejit leat doarvái sierra ceahkkálaga mielde mieskan, jápmán muorat. Váldokritearaid deavdi vuvddiin leat jáhkehahttivuođa mielde boares vuvddiide mihtilmas, uhkivuloš dehe maŋas mannan šlájat ja dat leat ráhkadusáset mielde mánggabeallásaččat ja lunddolaččat šaddan.

Vuovddit, mat leat aktiivlaš vuovdedoallogavahusas, eai gula boares vuvddiid meroštallama ollái. Váldokritearaid ráđeárvvut leat sierralágánat Suoma lulle- ja davveosiin, daningo vuovddit šaddet davvin njoazibut ja dain leat lunddolaččat unnit muorat.

Prinsihppamearrádusas eai meroštallojuvvo luondduviidá vuvddiide dárkileabbo kritearat, muhto EU-komišuvnna rávvagiin ovdanbuktojuvvon luondduviidá vuovddi meroštallan adnojuvvo ávkin mis njuolga stáhta eaiggáduššan vuvddiid inventeremis.

Ráđđehus suodjala vuvddiid maid stáhta eatnamiid suodjalanmearrádusain, ovddeštanásahusa álbmotlaš ollahuhttimiin ja METSO-prográmmain.

Ráđđehus ovddida vuvddiidsuodjaleami ollisvuođain, masa gullá boares vuvddiid kritearaid lassin stáhta eatnamiid suodjalanmearrádus, ovddeštanásahusa álbmotlaš ollahuhttin ja METSO-prográmma joatkin. Stáhta eatnamiid suodjalanmearrádus doallá sisttis 2024 geassemánus ovdanbuktojuvvon 31 000 hektára, muhto boares vuvddiid inventerema maŋgel suodjaluvvon eananviidodat sáhtá loktanit árvvu mielde juobe 90 000 hektárii.

“Ráđđehusa ovdanbuktin suodjalanollisvuohta lea mearkkašahti, jearaldat lea logiid duháhiid hektárain. Sirdit historjjálaš stuora meari stáhta vuovddi bissovaš ja čavga suodjaleapmái. Seammas joatkit maid eará luonddusuodjalanbarggu suopmelaš luonddu bealis”, muitala biras- ja dálkkádatministtar **Sari Multala**.

“Boares vuvddiid kritearaid deavdi vuvddiid suodjaleapmi lea okta reaidu vuvddiidsuodjaleami ollisvuođas. Boares vuvddiid kritearamearrádusa mielde sáhttet dál identifiserejuvot luondduárvvuideaset dáfus dehálepmosat, agi dáfus boares vuovddit, maidda gullet eatnat mieskamuoat. Dáin eatnasat leat Nuorta- ja Davvi-Suomas. Saddját METSO-kritearat dahket vejolažžan earánai suodjalanárvosaš čuoáhagaid suodjaleami eananeaiggádiid iežaset vuolggasajiin ja ulbmiliid guovllus. Vuovdeluonddu mánggahápmásašvuohtabarggus mávssolaš ja váikkuheaddji lea maid ekonomiijavuvddiid luonddudikšuma bistevaš ovddideapmi”, gávnna eanan- ja meahccedoalloministtar **Sari Essayah**.

Kritearaid deavdi boares vuvddiid suodjaleapmi lea maid lávki ovddeštanásahusa gáibádusaid dávisteami guvlui. Dan bakte sáhttet dorvvastuvvot vel suodjalkeahtes boreálalaš luondduvuovddit.

Meahciráđđehus gárte stáhta boares ja luondduviidá vuvddiid meahcceáigodagaid 2024–2026 áigge. Kritearaid deavdi, doarvái stuora guovllut suodjaluvvojit čavgadit, dehege dain vuodđuduvvojit luonddusuodjalanlága mieldásaš luonddusuodjalanguovllut. Dása lassin Meahciráđđehus guodđá

geavahusa olggobeallái inventeremis gávdnon Meahciráđđehusa birasofelačča mieldásaš luonddučuožahagat. Dákkár čuožahagat dorvvastuvvojit guovloekologalaš plánema luonddučuožahahkan.

EU biodiversiteahttastrategiija mielde kritearat sáhtte adnojuvvot sihke stáhta, gielddaid ja priváhta olbmuid eaiggáduššan vuvddiin, muhto daid vuodul stáhta ii sáhte gáibidit geange suodjalit kritearaid deavdi vuovddi.

Priváhtaeatnamiin kritearat deavdi čuožahagat suodjaluvvojit en METSO-prográmmas vuodđudettiin eaktodáhtolašvuhtii. Vuovdeluonddu mánggahápmásašvuoda dilli buoriduvvo maid ekonomijavuvddiin luonddudikšuma vugiid mielde.

Hámus boares vuvddiid kritearain Suomas lei cealkinládje 11.6.2024– 7.8.2024. Cealkámušat addojuvvoje oktiibuot 286.

Boares vuvddiid váldokritearat

Vuovddi ahki

Tabealla 1: Muoraid váldooasi gaskaahki lea unnimusat

Ahki (jagi)	Vuovdešattolašvuohtaavádat			
	Hemi-lulliboreálalaš	Gaskaboreálalaš	Davviboreálalaš lullioassi (4a-4b)	Vuovde- ja Duottar-Sápmi (4c-4d)
Ahki, váldun goahccemuorat	140	140	160	200
Ahki, váldun lastamuorat	100	100	140	140

Jápmán muora mearri

Tabealla 2: Jápmán muora (ceakko- ja eananmuorra) mearri (m3/há) lea unnimusat

Variábelat	Vuovdešattolašvuohtaavádat			
	Hemi-lulliboreálalaš	Gaskaboreálalaš	Davviboreálalaš lullioassi (4a-4b)	Vuovde- ja Duottar-Sápmi (4c-4d)
Jápmán muorra (m3/há), váldun guossa ja lastamuorra	50	40	30	20
Juollut muorra (m3/há), váldun beahci	40	30	20	10

METSO-prográmma joatkahuvvá

METSO-prográmmain sáhtta suodjaluvvot vuovdeeaiggádiid eaktodáhtolašvuhtii vuodđudettiin divrras vuovdečuožahagat. Čanusjoavkkut ja eananeaiggádat atne viidát árvvus METSO-prográmma ja dan ulbmilin lea ee. vuodđudit 96 000 hektára ođđa suodjalanguovlluid jagi 2025 loahpa rádjái. Ulbmil ollahuhttojuvvui

juo jagi 2024 loahpas. METSO-prográmma joatkkaáigodaga válmastallan lea bárrásiin manname. Ulbmilin lea ođđa prográmmaáigodaga álgín boatkkaheamit dalán jagi 2026 álggu rájes. Prográmma joatkkaáigodat válmastallojuvvo viidát gokčevaččat ovttaš sierra čanusjoavkkuiguin.

Álbmotlaš boares vuvddiid kritearat eai váikkut METSO-prográmma iežas kritearaide, maid vuodul čuožahagat válljejuvvojit prográmmii. METSOs válljenkritearat leat ráhkaduvvon eallinbirrasiid mielde ja dat dávistit vuovdeluonddu mánggahápmásašvuoda dorvvasteapmái boares vuvddiid kritearaid viidábut.

[Lassidiedut](#)

Lydia Ylönen

ministtar Multala sierraveahkki
ovdanamma.goargu@gov.fi
029 5250 402

Tapio Luoma-aho

ministtar Essayaha sierraveahkki
ovdanamma.goargu@gov.fi
029 5162 340

Mikko Kuusinen

Birasráđđi
birasministeriija
ovdanamma.goargu@gov.fi
029 5250 144

Ville Schildt

Meahcceráđđi
eanan- ja meahccedoalloministeriija
ovdanamma.goargu@gov.fi
0295 162 190

- [Meahciráđđehus: Boares ja luondduvidá vuvddiid inventeren 2024–2026](#)